

Acolliment, prevenció i desenvolupament socioemocional en la construcció del vincle social

El sentit últim de l'acció socioeducativa que es desenvolupa des de l'educació social és aconseguir la incorporació de persones i grups a la societat de què formen part, des de la voluntat d'acollida d'aquesta. Es tracta d'arribar a una incorporació al més lliure i autònoma possible, que asseguri l'autorealització personal i el sentit a la vida en societat, tant individual com col·lectiva.

Aquest procés d'incorporació - acolliment és dinàmic i requereix de nombroses situacions de suport, diferents si les comparem entre elles, però comunes pel que fa a la finalitat. Les experiències de recerca que es presenten en aquest monogràfic il·lustren situacions, escenaris, moments vitals..., en què l'acció professional incideix en l'estimulació de competències personals i en l'aportació d'elements culturals que han de ser facilitadors d'aquest procés d'incorporació satisfactori tant per a la persona que s'incorpora com per a la societat que l'acull.

Una societat serà acollidora en la mesura que esdevé un lloc antropològic, un espai de trobada, de construcció de vincles i d'interaccions, i no només un espai físic de confluència.

Així, l'aprenentatge autònom per a la gestió del temps en recursos d'acolliment, el desenvolupament de les habilitats socioemocionals, especialment en entorns virtuals, l'educació com a element de contenció i autoregulació per prevenir situacions de violència i de delinqüència juvenil, l'existència de recursos socioeducatius més enllà de l'escola per a la vida social o la relació entre els recursos especialitzats, les famílies i el territori, són exemples de com l'educació social avui dia està immersa en la construcció d'una societat inclusiva. Ja no es tracta només de centrar-se en la persona que manifesta una possible dificultat, sinó de pensar una tasca educativa que interpel·la tots els actors, agents, col·lectius i persones d'una societat que, per la seva complexitat, o es construeix entre tots i totes les participants –ocupin el rol que ocupin, estiguin o no en una situació de vulnerabilitat– o no serà possible construir cap vincle. En el moment actual, l'acció socioeducativa s'haurà d'entendre sempre des d'una perspectiva de complexitat que apel·la a la voluntat i predisposició de tota la societat per construir un món digne, facilitador de la convivència col·lectiva i, alhora, de la realització personal.

Jesús Vilar
Professor de la Facultat d'Educació Social i Treball Social
Pere Tarrés – Universitat Ramon Llull